

La crisi libanesa obliga Síria a renovar-se

La crisi política libanesa, provocada per l'assassinat de l'exprimer ministre Rafiq al-Hariri, s'ha girat en contra dels interessos del Govern de Síria, que ha llançat un pla per reformar el règim abans que sigui massa tard. El president Baixar al-Assad, però, podria pagar cara la renovació.

La tempesta política en què està immers el Líban des de l'assassinat el 14 de febrer a Beirut de l'exprimer ministre Rafiq al-Hariri ha posat en perill el domini sirianès sobre el Líban després de tres dècades de tutela política i militar. Alhora, la magnitud de la crisi, la més greu que viu el petit estat àrab des de la fi de la guerra civil (1975-1990) i que ja ha traspassat la frontera, amenaça de forçar alguns canvis en les estructures de poder de la mateixa Síria.

Des del mateix moment de l'atemptat amb cotxe bomba, l'oposició libanesa contrària a la presència de les tropes sirianes ha acusat Damasc i el Govern libanès de ser al darrere de la mort del reconstructor econòmic del Beirut devastat per la guerra. Segons la idea més estesa, els serveis de seguretat van orquestrar l'operació, d'una banda, per atemorir els libanesos, que al llarg de l'any passat havien augmentat el to de les protestes antisirianes, i, de l'altra, per tallar de soca-rel l'intent de crear una gran coalició antisiriana al voltant de Hariri. Síria temia que la llista assolís una àmplia victòria en les eleccions generals del mes que ve i promogués un acord de pau entre el Líban i Israel que aïllaria encara més el règim de Damasc (vegeu el núm 1.081 d'EL TEMPS). Però el cert és que el més perjudicat en tot l'afer ha estat Síria, que a causa de l'augment de les pressions internacionals va haver de començar a retirar al març els 16.000 soldats que encara tenia desplegats al Líban i a desarticular els serveis de seguretat a través dels

quals exerceix el control absolut de la vida política libanesa.

Tot seguit, i en plena escalada de tensió, una cadena de tres atemptats amb cotxe bomba contra barris cristians de Beirut, on el sentiment antisirianès està molt estès, va despertar el fantasma de l'enfrontament entre comunitats precisament en el trentè aniversari de l'inici de la guerra civil. L'oposició libanesa va tornar a responsabilitzar dels atacs no reivindicats als serveis de seguretat, que, segons ells, volen sembrar el terror per justificar la presència militar siriana. Això, enmig de les multitudinàries manifestacions a favor i en contra de Síria que van forçar la dimissió del Govern en ple. Paral·lelament, l'oposició manté la seva promesa de mobilització contínua fins que Síria deixi de tutelar el Líban i es desemmascarin els culpables de la mort de Hariri, cosa que probablement no succeirà a curt termini. Les Nacions Unides han dit que l'informe de les autoritats libaneses sobre el crim conté errors greus i ha aconsellat una investigació internacional. Però l'ONU adverteix que la investigació no serà efectiva mentre es mantinguin en el càrrec els caps actuals de la seguretat libanesa.

Obrir Síria. La crisi libanesa no és l'únic maldecap de Damasc. Els darrers mesos han estat testimoni d'importants canvis al Pròxim Orient que amenacen d'aïllar encara més el règim sirianès. La caiguda de la dictadura iraquiana, substituïda per un govern pro-EUA, i el relleu en el lideratge palestí que ha permès la re-

presa de contactes amb Israel han fet reflexionar el president sirí Baixar al-Assad que, per evitar l'augment de les pressions internacionals sobre el seu règim o una possible intervenció dels Estats Units, ha presentat un ambiciós pla de reforma del règim i no s'ha cansat de repetir en les darreres entrevistes que "Síria no és l'Iraq i jo no sóc Saddam Hussein". Seguint la vella consigna de renovar-se o morir, Al-Assad vol demostrar a Occident que és capaç de reformar el sistema sense necessitat d'una invasió nord-americana per, així, poder mantenir-se en el poder, com va fer amb èxit el 2003 el líder libí Muamar al-Gaddafi. Per començar, el règim sirí ha volgut treure's part de la pressió internacional ordenant el tancament de les oficines de Damasc de dos grups armats palestins, Hamàs i la Jihad Islàmica, i l'expulsió del país dels seus líders. El cap de Hamàs a l'exili, Khaled Meixal, va traslladar-se a Qatar, mentre que el líder de la Jihad a Síria, Ramadan Xal-lah, va ser acollit pel Hezbollah libanès.

Reforma del Baas. Pel que fa als canvis en l'estructura de poder, Baixar també proposa rejuvenir el partit socialista Baas (Partit del Renaixement Àrab Socialista), panarabista i d'arrel marxista, i transformar-lo en un moviment adaptat als nous temps. Entre altres mesures, el president vol separar l'exèrcit del partit i posar fi al suport que el Baas sirí ha donat durant dècades a les branques de l'organització en altres països, especialment al Líban i Jordània. Al-Assad també pretén reescriure la constitució i obrir definitivament l'economia del país a les empreses estrangeres. Una de les primeres conseqüències d'aquestes propostes seria el nomenament dels responsables militars d'acord amb els seus mèrits professionals. També es planteja la possibilitat de rebatejar el Baas com a Partit Governamental Nacional de Síria, que abandonaria els lemes de la unitat àrab, la llibertat i el socialisme que ha mantingut des dels seus inicis.

El procés s'iniciarà aquest mes amb l'elecció dels consells locals del partit amb l'objectiu de substituir els càrrecs més veterans per militants més joves. Al juny se celebrarà la desena convenció nacio-

El vicepresident Mohammed Zuheir Maixarqa (a la dreta) i altres càrrecs del Baas han alertat el president Al-Assad (a l'esquerra) que els canvis li podrien costar cars.

nal del Baas, on seran discutides les propostes del president. La darrera trobada va tenir lloc fa cinc anys, just després de la mort de l'anterior cap d'estat i pare de Baixar, el general Hafez al-Assad.

En cas de tirar endavant les reformes polítiques i econòmiques, Baixar faria desaparèixer el fantasma de l'enduriment de les sancions econòmiques internacionals en un moment delicat en què està en joc el control econòmic del Líban, que reporta a Síria uns ingressos anuals de més de 1.000 milions de dòlars. L'administració nord-americana ha sotmès a estudi la possibilitat de tancar aquesta via d'ingressos, i al març notificà als representants europeus la intenció de bloquejar les transaccions bancàries internacionals de Síria i els fluxos de capital entre Beirut i Damasc. Els EUA pensen que la pèrdua d'aquests ingressos comportaria amb tota seguretat la fi del suport econòmic i logístic que Damasc pot donar als insurgents iraquians i als moviments armats palestins, Hamàs, Jihad Islàmica i Front Popular i Democràtic per l'Alliberament de Palestina.

Agents iranians al Líban. Malgrat els gestos, Al-Assad té massa fronts oberts amb els Estats Units per pretendre estabilitzar la situació i donar molts més anys de vida al seu govern. Washington acusa Damasc de no evitar la infiltració de ter-

roristes a l'Iraq a través del seu territori, de donar refugi a oficials de la dictadura iraquiana i suport al moviment Hezbollah. Més recentment, la Casa Blanca ha entès com una provocació de Damasc el seu acostament a l'Iran amb qui, només dos dies després de l'assassinat de Hariri, formalitzà una aliança per "plantar cara a les amenaces" dels EUA. A més, nous rumors asseguren que hi ha equips de la intel·ligència iraniana i Guardians de la Revolució desplegats a la frontera amb el Líban, una manera per a Síria de continuar controlant el país veí però rentant-se les mans davant l'opinió internacional, perquè, com que no té tropes pròpies, no violaria l'acord de Taïf del 1989, que preveu la retirada de les forces estrangeres del Líban. Mentre en l'àmbit internacional Baixar és acusat d'immobilisme, a l'interior del país s'enfronta amb poderosos enemics que ja han mostrat el seu rebuig al tímid projecte de reformes. El secretari general del Baas, Abdul-lah al-Ahmed, i els vicepresidents Mohammed Zuheir Maixarqa, Abdul-Khalim Hadam i Mohammed Jaber Jabjuix han alertat el jove president que s'oposaran amb tots els efectius a qualsevol canvi de l'*statu quo* i amenacen de posar fi a la dinastia alauita dels Assad al Govern.

Jordi Llaonart
(Kuwait)